

СРЕДНО УЧИЛИЩЕ "ОТЕЦ ПАИСИЙ" гр. МАДАН, обл. Смолян, общ.
Мадан,
ул. "П. Хилендарски" №11, тел. факс 0308/2 20-33, e-mail
s_madan@abv.bg

УТВЪРЖДАВАМ:

Директор:

/Шинка Хаджиева/

**ПРОГРАМА ЗА ПРЕДОСТАВЯНЕ НА РАВНИ
ВЪЗМОЖНОСТИ И ЗА ПРИОБЩАВАНЕ НА
ДЕЦАТА И УЧЕНИЦИТЕ ОТ УЯЗВИМИ ГРУПИ
ЗА УЧЕБНАТА
2020 -2021 ГОДИНА**

Настоящата програмата е създадена на основание чл. 263, ал. 1, т. 9 от Закона за предучилищното и училищното образование и се изготвя за една учебна година.

Програмата е приета на Педагогическия съвет с Протокол № 9 /11.09.2020г. и утвърдена от Директора на СУ "Отец Паисий", гр. Мадан със Заповед № РД 1486/11.09.2020г.

I. ФИЛОСОФИЯ НА ПРОГРАМАТА

В изпълнение на Националната програма за равен достъп до образование и личностно развитие през 2020/2021 учебна година в СУ“Отец Паисий“ – гр.Мадан се изготви програма за предоставяне на равни възможности и приобщаване на деца и ученици от уязвими групи.

Националната програма цели да начертае целите и задачите на работа с ученици от СУ“Отец Паисий“, във връзка с осигуряване на равен достъп и подкрепа за развитие в системата на училищното образование на учениците като предпоставка за равноправното им социално включване; пълноценна личностна реализация и участие в развитието на местните общности в страната и урежда взаимоотношенията между институциите, във връзка с предоставянето на приобщаващо образование. Програмата е изготвена в съответствие с действащите стратегически и оперативни национални документи на централните ведомства, в изпълнение на държавната политика за предоставяне на равни възможности на всички български граждани и за приобщаване на учениците от уязвими групи. /чл. 263, ал.1, т.9/.

Ние приемаме приобщаващото образование като ориентиран подход, като среда в която всеки ученик се чувства полезен, ценен и включен в живота на училището и класа, в който всички са приобщени в усещането си за принадлежност и взаимна свързаност с останалите.

Приобщаващото образование е процес на осъзнаване, приемане и подкрепа на индивидуалността на всяко дете или ученик и на разнообразието от потребности на всички деца и ученици чрез активиране и включване на ресурси, насочени към премахване на пречките пред ученето и научаването и към създаване на възможности за развитие и участие на децата и учениците във всички аспекти на живота на общността.

Целева група

Уязвими групи са деца и ученици от I^{ви} до XII^{ти} клас, диагностицирани със специални образователни потребности, с хронични заболявания, с двигателни увреждания, с изяви дарби, ученици в риск, ученици, застрашени или жертва на насилие, сираци и полусираци, ученици от различни етнически групи и други с идентифицирани нужди, застрашени от отпадане по различни причини, за които съществува обективен риск от социално изключване и липсват форми за социална подкрепа. В по-общ смисъл целевата група включва всички ученици от

училището като смисъл на превенция.

II.НОРМАТИВНА ОСНОВА НА УЧИЛИЩНАТА ПРОГРАМА

Водещи стратегически документи при изготвяне на училищната програма на СУ“Отец Паисий“, гр.Мадан за превенция на ранното напускане на образователната система са:

1. Стратегия за намаляване дела на преждевременно напусналите образователната система (2013 – 2020г.) / МС – 30.10.2013г./;
2. Координационен механизъм към стратегията за намаляване дела на преждевременно напусналите образователната система;
3. Стратегия за образователна интеграция на деца и ученици от етническите малцинства(2015 – 2020г.);
4. Национална стратегия за осигуряване на равни възможности на хората с увреждания 2008-2015 г.;
5. 2000 Европейската социална харта /ревизирана/;
6. 1992 - Европейската конвенция за защита на правата на човека и основните свободи и първия допълнителен протокол към нея;
7. 1970 - Международния пакт за граждански и политически права и Международния пакт за икономически, социални и културни права;
8. Национална стратегия за учене през целия живот за периода 2014 – 2020г. ;
9. Конвенцията за борба срещу дискриминацията в областта на образованието;
10. Закон за закрила на детето;
11. Етичен кодекс на работещите с деца;
12. Закон за защита от дискриминация;
13. Закон за предучилищното и училищното образование (01.08.2016г.);
- 14.Наредба за приобщаващото образование (2016г.);
15. Стандарт за приобщаващото образование (2016г.);
16. Механизъм за противодействие на училищния тормоз (2015г.);
17. Правилника за дейността на СУ“Отец Паисий“ – гр.Мадан;
18. Стратегия за развитие на СУ“Отец Паисий“ – гр.Мадан

III. ПРИНЦИПИ НА ПРИОБЩАВАЩОТО ОБРАЗОВАНИЕ

Програмата следва основните принципи в системата на предучилищното и училищното образование, а именно:

- Гарантиране на правото на всеки ученик на достъп до училище най-близо до неговото местоживее и на правото му на качествено образование;
- Гарантиране на достъпа на всеки ученик до подкрепа за личностно развитие в зависимост от неговите индивидуални потребности с оглед възможността за възникване на затруднения в процеса на ученето и приобщаването и на необходимостта от подходяща подкрепа;
- Приемане и зачитане на уникалността на всяко дете и ученик - индивидуалните потребности и възможности, личностните качества, знанията, уменията и интересите, на които образователната институция трябва да отговори по подходящ начин, така че ученикът да развие максимално своя потенциал;
- Равнопоставеност и недопускане на дискриминация при провеждане на училищното образование, гаранции за които са създадените условия за обучение на всички ученици заедно, независимо от трудностите и различията, които може да възникнат в процеса на ученето и научаването и при участието им в дейността на училището;
- Системен и холистичен подход на организация и сътрудничество на образователните институции в областта на приобщаващото образование на всички равнища - управление и екипност, използване на приобщаващи педагогически практики, създаване на сигурна и подкрепяща среда, участие на родителите, мониторинг на процеса и на качеството на подкрепата за личностно развитие, както и на влиянието им върху обучението и постиженията на децата и учениците;
- Сътрудничество между всички участници в процеса на приобщаващото образование - училище/ученик, семейството и общността;
- Намаляване на влиянието на социалните неравенства върху ученето и върху участието на учениците в дейността на училището;
- Нетърпимост към дискриминиращите нагласи и поведение и подготовка на учениците за живот в приобщаващо общество;
- Гъвкавост и динамичност на процеса на приобщаващото образование съобразно потребностите на учениците и в зависимост от спецификата на обществения живот.
- Запазване и развитие на българската образователна традиция;

- Хуманизъм и толерантност

IV. ПОДКРЕПА ЗА ЛИЧНОСТНО РАЗВИТИЕ

Програмата включва реда и начините за оказване на обща и допълнителна подкрепа на всички ученици, които имат необходимост от такива в СУ „Отец Паисий“ , съобразно техните лични интереси, потребности и нужди.

Програмата е част от цялостната училищна политика за осигуряване на подкрепа за личностно развитие на учениците; за изграждане на позитивен организационен климат; за утвърждаване на позитивна дисциплина; за развитие на училищната общност. Тя е обвързана с целите на приобщаващото образование като процес на осъзнаване, приемане и подкрепа на индивидуалността на всяко дете или ученик и на разнообразието от потребности на всички деца и ученици чрез активиране и включване на ресурси, насочени към премахване на пречките пред ученето и научаването, към създаване на възможности за развитие и участие на децата и учениците във всички аспекти на живота на общността.

Програмата осмисля образователната интеграция като институционален процес, при който образователни субекти, носители на етнокултурни специфики, си взаимодействат в единна образователна среда, като в процеса на обучение и възпитание формират интеркултурни компетентности и споделени граждански ценности, запазвайки своята етнокултурна идентичност и получавайки равни възможности за социална реализация.

Обща подкрепа (чл.15 от Наредбата за приобщаващо образование)

За организиране на подкрепата за личностно развитие в СУ“Отец Паисий“, гр.Мадан със Заповед на директора за координатор е определен Дарина Филипова Хаджиева, който изпълнява функциите си съобразно Наредбата за приобщаващото образование. Общата подкрепа е насочена към развитие на потенциала на всеки ученик и е съобразена с индивидуалните му потребности. Тя включва различна екипна работа между учителите и другите педагогически специалисти, кариерно ориентиране на учениците, осигуряване или насочване към занимания по интереси, библиотечно-информационно обслужване, поощряване с материални и морални награди, дейности по превенция на насилието и преодоляване на проблемното

поведение и грижа за здравето на учениците. Заниманията по интереси ще се организират на основание чл.259, ал. 1 от ЗПУО и чл. 216, ал. 2 от Наредба за приобщаващо образование, чл.166, ал. 2 от Наредба за финансиране на институциите в системата на предучилищното и училищно образование, както и с решение на Педагогическия съвет и в следствие на обобщаване на резултатите от анкетно проучване на учениците, но след 01.10.2020 г. Кариерното ориентиране, което се провежда от психолога или консултант от Център за подкрепа за личностно развитие (ЦПЛР), също е част от общата подкрепа на учениците в училището. За всички предприети дейности с учениците се изисква информирано съгласие на родителите. Общата подкрепа е насочена към дейности по превенция на насилието и преодоляване на проблемното поведение, превенция на обучителните затруднения. Видовете и съдържанието на дейностите по превенция на тормоза и насилието са подчинени на обща училищна политика и се разработват от училищната общност. Общата подкрепа включва допълнително обучение по учебни предмети и допълнителни консултации, които се провеждат извън редовните учебни часове.

Кариерното ориентиране, провеждано от училищния психолог или консултант от кариерен център също е част от общата подкрепа на учениците от първи до последния клас за училището.

Общата подкрепа за личностно развитие може да включва дейности за стимулиране развитието на личностни качества, социални и творчески умения в областта на науките, технологиите, изкуствата, спорта, глобалното, гражданското и здравното образование, както и за придобиване на умения за лидерство; образователни, творчески, възпитателни, спортни и спортно-туристически дейности и участие в проекти, програми, форуми и в други изяви на общинско, областно, национално и международно равнище; учебни предмети, модули и дейности, чрез които се придобива допълнителна подготовка от децата и учениците.

Дейностите за реализиране на общата подкрепа имат за цел изграждане на позитивен организационен и психологически климат в училище, включително чрез психологическа подкрепа.

Реализирането на дейности за обща подкрепа за личностно развитие в училището въз основа на анализа може да се осъществява чрез план за действие в случаите, когато:

- се установят затруднения в обучението на ученика и/или има рискове и фактори в средата, които може да повлияят на обучението му;
- се установи, че дете или ученик напредва значително по -бързо, отколкото децата и учениците на неговата възраст.

Общата подкрепа включва и други дейности, подробно описани в Наредбата за приобщаващото образование.

За неизпълнение на задълженията, определени в Закона за предучилищното и училищното образование, в нормативни актове по неговото прилагане и в правилника за дейността на училището, след изчерпване на останалите механизми за въздействие върху вътрешната мотивация и за преодоляване на проблемното поведение на учениците може да се налагат санкции.

Освен налагането на санкция на ученика задължително се предоставя обща подкрепа за личностно развитие като консултации по учебни предмети, консултации с психолог, допълнително обучение и допълнителни консултации по учебни предмети в неучебно време, включително в периода на ваканциите, участие в занимания по интереси, кариерно ориентиране и други дейности с оглед недопускане на нарушения или отпадане от училище. Видът на общата подкрепа се определя в плана за действие от координатора посъвместно с класния ръководител, учителите на ученика и родителя /представителя на детето/ лицето, което полага грижи за детето.

Допълнителна подкрепа (чл.70 от Наредба за приобщаващо образование)

Допълнителната подкрепа се осъществява въз основа на направена оценка на индивидуалните потребности на определен ученик от СУ „Отец Паисий“, гр.Мадан.

Оценката на потребностите се извършва от специално назначен екип от специалисти, съобразно необходимостта на ученика и след това се

потвърждава от Регионален център за подкрепа на приобщаващото образование – гр.Смолян.

Учениците, за които може да се поиска оценка на потребности, са от следните уязвими групи:

- ученици със специални образователни потребности – през учебната година;
- ученици с хронични заболявания;
- ученици в риск.

Допълнителната подкрепа включва:

- работа с ученик по конкретен случай;
- психосоциална рехабилитация;
- рехабилитация на слуха;
- зрителна рехабилитация;
- рехабилитация на комуникативни нарушения;
- осигуряване на достъпна архитектурна среда;
- специализирани средства;
- ресурсно подпомагане.

Допълнителната подкрепа се реализира чрез план за действие за всяко конкретно дете. Родителите задължително се включват в плана за действие като активни участници в дейностите.

Ако Регионалният център препоръча допълнителна подкрепа, но родителите откажат, училището уведомява отдел „Закрила на детето“ към ССП по местоживее на детето с цел социалните служби да окажат съдействие и ако се налага помощ на родителите за осъзнаване на нуждите на детето.

Наличие на три и повече ученици в паралелка се осигурява помощник-учител за подпомагане работата на учителите. Задълженията на помощник - учителите са разписани в Наредбата за приобщаващото образование.

При необходимост се изработва индивидуална учебна програма по съответните учебни предмети с цел по-лесното възприемане от ученика, а също така се изготвя и индивидуален учебен план или учебен план за обучение в комбинирана форма на обучение. За ученици с изявени дарби също се изработва индивидуален учебен план.

V. ПЛАН ЗА ДЕЙСТВИЕ ПО ПРОГРАМАТА

Дейности	Срок	Отговорник	Забележка
Идентифициране на ученици, които имат необходимост от обща подкрепа	постоянен	психолог, логопед, класен ръководител	Първичната идентификация се извършва в срок от един до три месеца в началото на учебна година
Екипна работа на учителите, преподаващи в даден клас	постоянен	класен ръководител, учители	при необходимост
Определяне на координатор на екипа за оказване на подкрепа	до 01.10.2020г.	директор	
Награждаване на ученици	постоянен	директор, заместник-директор	при и по определен повод за поощрение
Дейности на училищната библиотека, свързани с четивна грамотност	23.04.2021г.	учители (начални и по български език и литература)	По повод за Деня на книгата

Представяне на дейности по интереси в училище	до 15.10.2020 г.	учители	
Представяне на дейностите по интереси, организирани от външни обучители	до 15.10.2020г	представители на центровете	
Кариерно ориентиране и консултиране по класовете VII ^{ми} – X ^{ти} клас	постоянен	психолог, кариерен консултант	
Идентифициране на ученици със СОП	постоянен	класен ръководител, учители, психолог, логопед, ресурсен учител	
Оценка на потребности на ученици със СОП	постоянен	класен ръководител, учители, психолог, логопед, ресурсен учител	не по-късно от 3 месеца след идентифициране на нуждата
Логопедична терапия, рехабилитация и консултации	постоянен	логопед	
Психологическа подкрепа, психо-социална рехабилитация и консултации	постоянен	психолог	
Превантивни мерки за недопускане отпадане от училище	постоянен	директор, зам.-директор, учители, психолог, класен ръководител	

Организиране и провеждане на "Училище за родители"	постоянен	директор, екип, класен ръководител	при желание от родителите
Стимулиране участието на деца с изяви дарби в състезания и олимпиади	постоянен	учители	
Стимулиране участието на деца и ученици в риск в различни състезания и олимпиади	постоянен	учители, психолог, логопед, ресурсен учител	
Съвместни дейности с МКБППМН	постоянен и по график	УКБППМН, директор, районна администрация	
Обучение на педагогически специалисти за приобщаващото образование	по график, заложен в план за квалификация	директор, председатели на МО	

V. ПРИОРИТЕТНИ НАПРАВЛЕНИЯ ЗА ДЕЙСТВИЯ

1. Пълно обхващане на всички ученици в задължителна училищна възраст от образователната система
2. Превантивни мерки за недопускането на отпадането на ученици от основно и средно образование
3. Обучение в дух на толерантност и недискриминация в училище
4. Приобщаване родителите на учениците към образователния процес и засилена работа с тези, които не подкрепят образованието на своите деца
5. Стимулиране на развитието и изявата на талантиливи ученици

VI. ЗАКЛЮЧЕНИЕ

За изпълнението на Програмата важно значение има сътрудничеството между всички пряко ангажирани институции

и, неправителствения сектор и училищната общност. Всички участници в образователния процес (семейство, училище, институции, НПО) трябва да бъдат еднакво отговорни и ангажирани за постигането на поставените цели.

Съгласувал:.....

Милена Келешева,

Председател на Обществения съвет към СУ „Отец Паисий“, гр.Мадан

Програмата е изготвена от екип, сформиран със Заповед № РД 1373/09.07.2020 г. на Директора на СУ“Отец Паисий“, гр.Мадан:

Председател: Малинка Синапова:

Членове: 1.Илдъз Ахмед:

2.Антония Георгиева:.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....